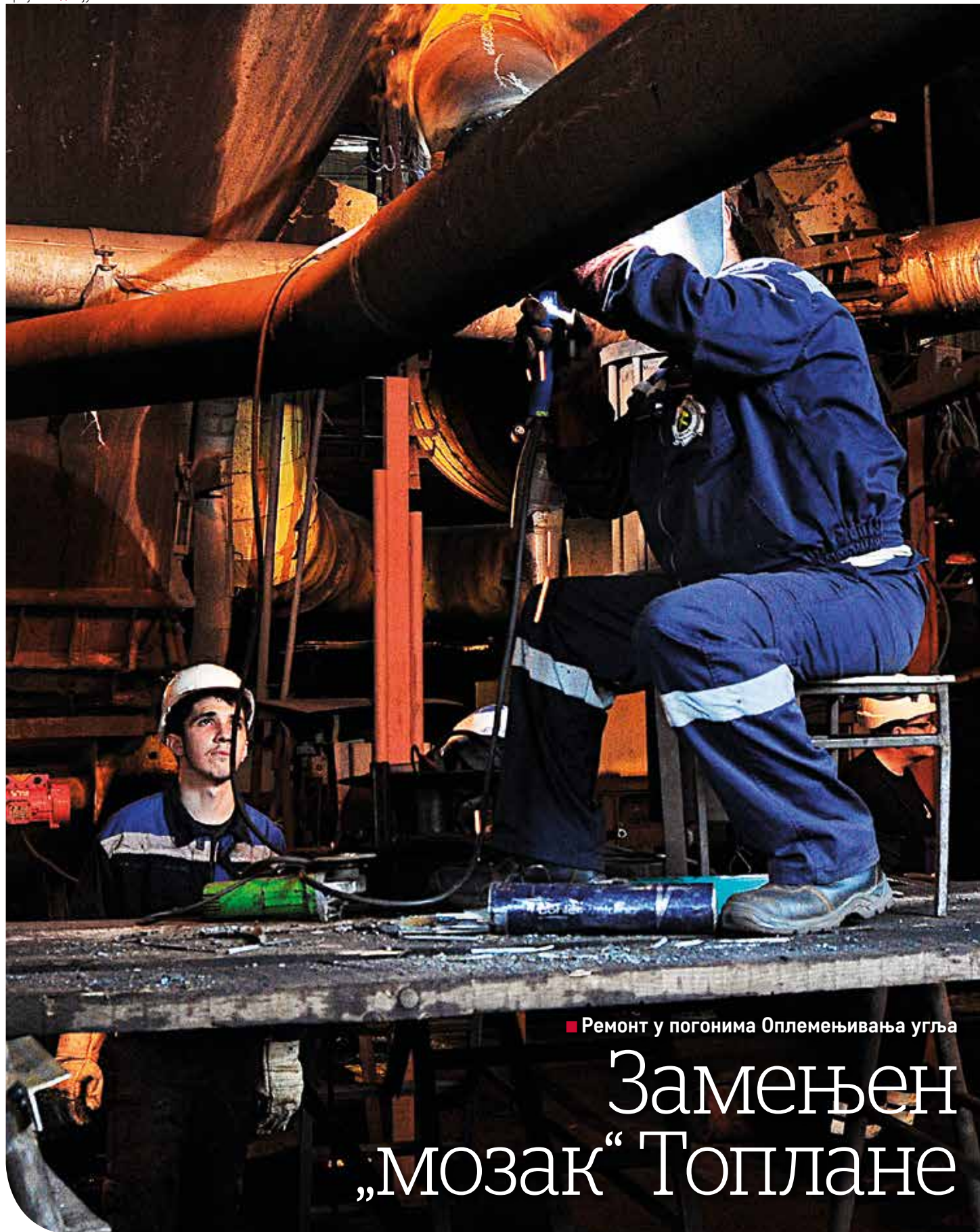

■ Ремонт у погонима Оплемењивања угља

Замењен „мозак“ Топлане

СПРЕЧАВАЊЕ ШИРЕЊА ВИРУСА

COVID-19

У ЕЛЕКТРОПРИВРЕДИ
СРБИЈЕ

МЕРЕ ЗАШТИТЕ:

Често перите руке водом и сапуном (у трајању од најмање **20 секунди**) или користите средство за дезинфекцију на бази **70% алкохола**. После прања, чесму затворите марамицом или папирним убрусом.

Избегавајте **блиски контакт, руковање и љубљење**, а са саговорницима одржавајте раздаљину.

Не дирајте очи, нос и уста неопраним рукама.

Ако кашљете или кијате, **прекријте уста и нос** надлактицом или папирном марамицом.

Често **проветравајте** просторије.

Избегавајте боравак у **затвореном простору** са већим бројем људи.

Заједно против COVID-19!

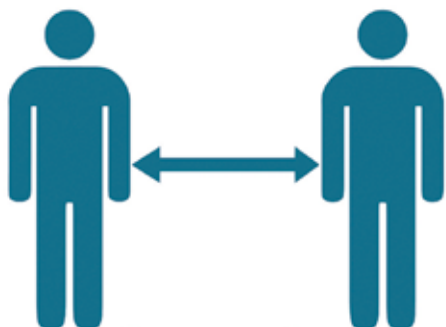

ПРЕПОРУКЕ ЗА ЗАПОСЛЕНЕ:

- обавезно и правилно носите заштитну опрему
- пре уласка у пословни простор дезинфикујте руке и обућу
- држите прописано одстојање од других особа
- брините о хигијени радног простора
- обавезно обавестите непосредног руководиоца уколико посумњате на симптоме COVID-19

ЗАПОСЛЕНИ И СТРАНКЕ ОБАВЕЗНИ СУ ДА НОСЕ ЗАШТИТНЕ МАСКЕ ПРИЛИКОМ УЛАСКА И ИЗЛАСКА И ЗА СВЕ ВРЕМЕ БОРАВКА У СВИМ ПРОСТОРИЈАМА ЈП ЕПС, БЕЗ ИЗУЗЕТКА.

У наредном периоду биће пооштрене контроле ношења заштитних маски.

**Одржавајте
раздаљину**

**Избегавајте да
додируете лице**

**Перите руке око
20 секунди**

Садржај

04

из епс групе

Зелени пакет ЕПС-а
за комерцијалне купце
Све више заинтересованих за ЗелЕПС

08

актуелно

Производња угља за широку потрошњу
на „Тамнава-Западном пољу“
И дрегљани раде своје

09

Нова верзија стандарда ISO 50001:2018
**Смањити потрошњу енергије
на коповима**

14

послови

Ремонт у погонима
Опелемењивања угља
Замењен „мозак“ Топлане

16

Инструктори практичне наставе
и наставе у блоку
Потпора ученицима

17

локални мозаик

Црвени крст Лазаревац
добитник признања
Најхуманија београдска општина

18

Манифестација „Дани Лазареваца“
**Обележен још један
рођендан града**

20

Прича о манастиру Светог Ђорђа
у селу Ђелије
Храм за нови век

06

Поље „Г“

Формирана два нова одлагалишта

10

Унапређење
противпожарне заштите

Отворен сервис за ватрогасну опрему

12

Први БТО систем Поља „Б/Ц“

Господин у доброј форми

импресум

ЕНЕРГИЈА
КОЛУБАРА

ИЗДАВАЧ: ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ.
ЧАСОПИС ИЗЛАЗИ МЕСЕЧНО

В. Д. ДИРЕКТОРА: Милорад Грчић, ДИРЕКТОР СЕКТОРА ЗА ОДНОСЕ С ЈАВНОШЋУ: Звездана Јовановић Поповић,
РУКОВОДИЛАЦ СЛУЖБЕ ЗА ОДНОСЕ С ЈАВНОШЋУ: Наталија Живковић, РУКОВОДИЛАЦ ОДЕЉЕЊА ЗА ИНТЕРНУ КОМУНИКАЦИЈУ: Ана Павловић,
ТЕХНИЧКИ УРЕДНИК: Милош Павловић, УРЕДНИК ФОТОГРАФИЈЕ: Милан Цвијетић, АДРЕСА РЕДАКЦИЈЕ: Карађорђева 37, 11550 Лазаревац,
ТЕЛЕФОНИ: 011 785 5086, 785 5089, Е-МАИЛ: redakcija@rbkolubara.rs, WEB SITE: www.rbkolubara.rs, НАСЛОВНА СТРАНА: Александар Рашин,
ЛОГОТИП: Милош Павловић, ШТАМПА: „Комазец“ д. о. о. Инђија, ТИРАЖ: 3.500
Први број листа РБ „Колубара“, под називом „КОЛУБАРА“, изашао је из штампе 24. септембра 1960. године, Од 15. новембра 2017. носи назив „ЕПС ЕНЕРГИЈА КОЛУБАРА“

Продата зелена енергија са гаранцијом порекла у 2020. години била је десет пута већа него 2019. Количина уговорена за ову годину је у овом тренутку 50 одсто већа него 2020. године

Све више заинтересованих за ЗелЕПС

Коришћење зелене енергије све више је у фокусу пословања привреде и „Електропривреда Србије“ дуже од две године пакетом ЗелЕПС доприноси подизању свести о значају обновљивих извора енергије. Пакет ЗелЕПС подразумева снабдевање енергијом из обновљивих извора која има гаранцију порекла.

Купцима на слободном тржишту са подручја Београда, Војводине и Ниша концепт ЗелЕПС пакета представио је Братислав Џомбић, директор Сектора за развој слободног тржишта у „ЕПС Снабдевању“. Више од 100 еминентних комерцијалних купаца сазнало је да се пакетом ЗелЕПС купцима гарантује еколошко порекло електричне енергије, а купци добијају електронски документ који доказује да је произведена само употребом обновљивих извора енергије.

Бојана Пађен, помоћница начелника градске управе за заштиту животне средине Новог Сада, у име градоначелника Новог Сада Милоша Вучевића, учесницима трибине о ЗелЕПС пакету представила је најзначајније пројекте Новог Сада који се тичу енергетске ефикасности и зелене енергије.

– Важно је да друштвено одговорни купци који се одлуче за куповину зелене енергије коју нуди „Електропривреда Србије“ буду свесни да еколошким пословањем учествују у изградњи здравије животне средине и тиме поштују принципе одрживог развоја – рекла је Пађенова.

Она је најавила израду плана енергетске ефикасности за 2022. годину и програм енергетске ефикасности који ће дефинисати циљеве, смернице, активности

које ће сагледати тренутно стање енергетске ефикасности на територији Новог Сада и донети нове мере и одлуке да та област напредује у наредном периоду.

– Гаранцију порекла могу добити само произвођачи попут ЕПС-а чији су производни капацитети регистровани у Регистру произвођача из обновљивих извора код Министарства рударства и енергетике. На захтев произвођача, гаранцију порекла издаје оператор преносног система „Електро mreжа Србије“, а ЕМС је постао пуноправан члан АИВ (Европске асоцијације тела за издавање) 2019. године и тржиште Србије интегрисано је у тржиште ЕУ – објаснио је Џомбић.

Бојан Гајић, енергетски менаџер Града Ниша, обратио се учесницима трибине у име Драгана Сотировски, градоначелнице Ниша и представио планове и идеје овог града у области зелене енергије и енергетске ефикасности.

– Град Ниш је једини град у Србији потписник Повеље градоначелника, највеће међународне иницијативе Европске комисије којој је приступило више од 10.000 градова и општина из целе

Европе. Ниш је испунио обавезу која подразумева припрему и подношење акционог плана одрживог развоја енергетике, а једна од активности је и набавка и коришћење зелене енергије за потрошњу јавних зграда и јавног осветљења – рекао је Гајић.

Он је поменуо и пројекте који се тичу коришћења соларног потенцијала, као и припрему мапе пута енергетске транзиције до 2050. године.

ЕПС је пионирски пре две године почео продају зелене енергије, а први купац пакета ЗелЕПС била је Прокредит банка. Поред банака, зелену енергију ЕПС-а до сада су куповале углавном компаније које се баве индустријском производњом. Велике компаније као што су „Лидл“, „Тигар“, „Бритиш Американ тобако“, „Здравље“ из Лесковца, „Штраус Адријатик“, „Фронери Адријатик“, као и многи други, препознали су значај зелене енергије.

– Уговори се закључују као и конвенционални. Никаква додатна папирологија није

потребна, а постојећи уговор се не раскида, већ се анексира с истом ценом енергије уз додаток од 0,2 евра по мегават-сату – рекао је Џомбић.

Број заинтересованих купаца за ЗелЕПС стално расте. Продата зелена енергија са гаранцијом порекла у 2020. години је била десет пута већа него 2019. Количина уговорена за ову годину је у овом тренутку 50 одсто већа него 2020. године. Са овом „зеленом“ понудом купци остају верни највећој енергетској компанији у Србији, а један број њих препознаје настојање ЕПС-а да држи корак с Европском унијом и светом.

P. E.

Традиција

Производња зелене енергије део је вековне традиције „Електропривреде Србије“ и датира још из 19. века. Зелена енергија ЕПС-а производи се у 15 хидроелектрана снаге 3.015 мегавата, што је 38 одсто ЕПС-овог енергетског потенцијала, а трећина укупне производње реализује се у хидроелектранама. У плану је и коришћење других ОИЕ, као што су ветар и сунчева светлост.

Са садашњим капацитетом топловодна мрежа не може да прати даљи развој општине – у највећем пику Обреновац је повлачио до 100 мегавата топлотне енергије, а потписивањем споразума стварају се услови да се за две, највише три године више него дуплира тај капацитет

ЕПС снажна подршка за развој

■ Мирослав Чучковић и Милорад Грчић

Потписивањем анекса споразума и уговора о изградњи треће магистрале срушен је и последњи зид који је у протекле две деценије спречавао проширење топлификационе мреже у општини Обреновац. После 39 година откако је прва топлотна енергија потекла из ТЕНТ А ка стамбеним објектима у Обреновцу десила се развојна политика председника Србије Александра Вучића и капитални пројекти који су омогућили да свака месна заједница има школу, фискултурну салу, а кључ развоја су путна и капитална инфраструктура, рекао је Милорад Грчић, в. д. директора „Електропривреде Србије“, на потписивању анекса три споразума о сарадњи на реализацији пројекта јавне намене на територији Обреновца. Грчић је објаснио да са садашњим капацитетом топловодна мрежа не може да прати даљи развој општине – у највећем пику Обреновац је повлачио до 100 мегавата топлотне енергије, а потписивањем споразума стварају се услови да се за две, највише три године више него дуплира тај капацитет.

– Моћи ћемо да грејемо нешто више од два милиона квадрата, а топлификациону мрежу добиће делови за које није било уопште или није било довољно капацитета, а то су Потића воће, Дудови, Уровци, Кртинска, Звечка,

Бело поље, Индустријска зона и центар Обреновца. Наша власт неће бити уписана као кочница развоја, већ најбоља власт која је подржала и спровела политику Александра Вучића и омогућила развој Обреновца – рекао је Грчић. – Сви представници месних заједница треба да знају да се неће кренути са реализацијом топлодалекова за Нови Београд, о чему се последњих година увелико говори, све док се не закопа први ашов и крене са реализацијом пројекта изградње треће магистрале топловода за Обреновац.

Потписан је и анекс два уговора између општине Обреновац и ЈКП „Топловод“ о финансирању реализације пројекта изградње главне

трасе новог топловода треће магистрале, као и уговор између ЈКП „Топловод“ и ПРО ТЕНТ, који ће бити носилац радова у проширењу топлификационе мреже у обреновачкој општини.

Ове документа потписали су Милорад Грчић, в. д. директора ЈП ЕПС, Мирослав Чучковић, председник градске општине Обреновац, Борис Ивковић, директор ЈКП „Топловод“ из Обреновца, и Слободан Вујић, директор ПРО ТЕНТ-а. До 2023. године планирана је изградња треће магистрале од ТЕНТ А до насеља Потића воће у Обреновцу, дужине око пет километара, и изградња источне магистрале са пратећом мрежом. Финансијска средства за реализацију ових пројеката обезбедиће ЕПС у

укупном износу од 1,5 милијарди динара.

Мирослав Чучковић, председник општине Обреновац, подсетио је да су сви људи ТЕНТ-а давали пун допринос развоју града и општине, али је посебно нагласио улогу тадашњег директора ТЕНТ-а Владислава Мочника, који је донео замајац у развоју Обреновца изградњом Дома културе, обреновачких базена и прве линије топловодне мреже.

– Данашњим потписивањем ових документа настављамо тај пут и сигуран сам да ће у историји града златним словима бити уписано и име садашњег директора ЕПС-а и нашег суграђанина Милорада Грчића. Ово је уједно и успех читаве једне генерације која је показала да у свом радном веку може да буде довољно способна и кадра да један овако велики подухват оствари. Наравно, уз велику подршку ТЕНТ-а, гиганта у производњи електричне енергије, који је увек био стуб развоја општине Обреновац – рекао је Чучковић. – Реализацијом овог пројекта остварује се и актуелна политика која пружа једнаке шансе свима, а представљаће подстицај заостанак људи у месним заједницама Кртинска, Уровци и Звечка, као и у осталим деловима Обреновца. Ово је уједно и највећи еколошки пројекат у Обреновцу којим ћемо угасити више хиљада индивидуалних котларница које су основни загађивачи ваздуха у општини. То је истовремено доказ да је могућ одржив развој нашег града и може да буде показна вежба за друге у Србији.

Потписивању споразума присуствовали су Саво Безмаревић, извршни директор за производњу енергије у ЈП ЕПС, Горан Лукић, директор огранка ТЕНТ, представници локалне самоуправе, општинских јавних предузећа и месних заједница у општини.

Р. Е.

После инвестиционих оправки, урађене су и потребне реконструкције јаловинског и угљеног система. За првих шест месеци ове године произведено око 2,6 милиона тона лигнита

Формирана два НОВА одлагалишта

Рудари Поља „Г“ могу с поносом да кажу да су у претходном периоду успешно савладали изазове рударења које је овај угљенокоп пред њих поставио. После годишње инвестиционе оправке, која је на системима урађена у току априла и маја, успешно је завршена и превремена реконструкција јаловинског и угљеног система. Како нам је објаснио Радојица Радојичић, технички директор Поља „Г“, реч је о до сада највећој реконструкцији урађеној за непуне четири године рада овог копа.

– Анализирајући производне резултате, видимо да је у последњих шест месеци откопано око 2,6 милиона тона лигнита и 2,2 милиона кубика откритке, односно на угљу је план пребачен за 16 одсто, док је БТО систем у малом заостатку, неких 13 одсто. Узрок тога је померена инвестициона оправка на БТО систему, која је била планирана за јул, а реализовали

смо је у току априла. После тих ремонтних послова у раду јаловинског система јавили су се непланирани застоји услед клизишта терена, па смо одмах у јуну отпочели и превремену реконструкцију БТО система. Обавили смо потребне санације на радном месту „глодара 1“, изменили смо технологију копања, смањили висину етажне и угао бочне косине, и тиме смо свесно смањили и производне капацитете зарад сигурнијих услова рада. Овом реконструкцијом формирали смо два одлагалишта, изменили

смо у потпуности трасе везног и одлагалишног транспортера и повећали смо број погонских станица. На БТО систему поставили смо и међуслојну расподелну станицу која нам служи за одлагање материјала за закипавање простора на који ћемо изместити реку Колубару. Наиме, једно одлагалиште ће служити за одлагање квартарних глина, које ћемо користити за закипавање треће фазе корита Колубаре, а друго одлагалиште је за преостали материјал и налази се унутар граница копа „Велики Црљени“ – објашњава

Радојичић додајући да су у току и послови измештања ободног канала Поља „Г“, који је и уједно и канал за отпадне воде „Прераде“, чијим се померањем знатно смањује могућност његовог евентуалног изливања и омогућава безбедан наставак рударских радова.

На угљеном систему Поља „Г“ после успешно обављеног ремонта и реконструкције система, радови се одвијају према плану. На дубинској страни етажног транспортера „глодар 2“ ради у спрези са самоходним транспортером, „бандвагеном 2“.

– Удруженим радом ова два багера стварају се услови за каснији самосталан рад „глодара 2“ у првом дубинском и првом висинском блоку, како би бандваген могао да се транспортује на БТО систем и помогне „глодару 1“ да откопава висинску разлику која се јавља на југоисточном делу јаловинског система. Како бисмо одлагач који је служио за одлагање међуслојне јаловине на угљу користили за радове на закипавању треће фазе корита Колубаре, и на угљеном систему смо поставили међуслојну расподелну станицу која ће нам бити од велике користи – наглашава Радојичић, подсећајући да је ово у складу са пројектом Поља „Г“ у коме је планирано да једна међуслојна расподелна станица на угљеном систему одваја међуслојну јаловину из угљеног слоја, а друга на БТО систему да одваја квартарне глине за корито Колубаре.

■ Радојица Радојичић

Летњи услови рада на копу имају својих позитивних, али и негативних страна. Услед високих температура и запослени и механизација често отежано функционишу.

– Када температура, измерена на висини од 1,5 метара испод багера пређе 36 степени, јаловински и угљени систем се заустављају. Безбедан рад запослених је увек на првом месту. А што се тиче радне снаге, како идемо ка проширењу система и повећању броја транспортера, недостајаће нам све више радника. Највећи недостатак запослених имамо у Постројењу за припрему угља, на новом систему за хомогенизацију. Тренутно функционишемо уз добру организацију, пошто је тај систем и даље у фази функционалног доказивања, и свакодневно ради од 7 до 19 часова. Не иде нам у прилог ни чињеница да нам у пензију одлази велики број

■ Ненад Миливојевић

искусних и стручних радника све три струке, а млађим радницима треба доста времена да буду обучени за рад на копу – наводи Радојичић.

О обимним радовима у претходном периоду поразговарали смо и са Ненадом Миливојевићем, шефом Припремних радова Поља „Г“. Реконструкције су обухватале комплексне и обимне интервенције, а поред запослених укључено је било и доста машина „Помоћне механизације“.

– Завршили смо заиста велики посао, а у исто време успешно је урађена и реконструкција система копа „Радљево“. Како наши запослени у извесној мери покривају радове и на овом новом копу, радници Припремних радова и вулканизери су били доста ангажовани, јер су се разни послови преплитали, а радника нема довољно. Месец и по дана су трајали ови радови. Што се тиче нашег копа, одрађене су

деталне реконструкције система. Сви транспортери су померени са једне локације на другу. Демонтирани су сви чланци, шине, скидана је гума, понтони су премештани, а како су биле удаљене деонице померања, камиони су преносили чланке. Поставили смо нови везни транспортер између угљене и јаловинске траке, померили смо угљени транспортер за корак од 50 метара. Тренутне активности Припремних радова обухватају и сечу обновљеног растиња на коридору за закипавање простора за измештање Колубаре у трећој фази, како би кипа за будући одложени материјал била стабилна. Такође, радници ове службе рашчишћавају површину терена од срушених експроприсаних објеката и посеченог дрвећа – детаљно нам објашњава Миливојевић, истичући да се оправдано каже да су припремни радови најтежи послови на копу.

М. Павловић

Ширење копа

У зависности од напредовања фронтних радова ускоро ће се дефинисати и тачни планови за наредни период. Према речима Радојичића, постоји идеја да се „глодар 4“ и одлагач са Поља „Д“, након ревитализације, на јесен транспортују и укључе у рад Поља „Г“. Уз помоћ два транспортера нови систем био би постављен на југозападном делу копа, што би знатно унапредило постојеће капацитете на откопавању откривке и обезбедило услове за стабилну производњу угља.

Велики подухват

Специфичност положаја овог копа се огледа у томе што се он развија на две стране реке Колубаре, тако да се два одлагалишта налазе на супротним странама реке. Различити технолошки подухвати више пута су истакли неопходно знање и искуство стручног кадра. У периоду реконструкција система запослени овог копа су преко реке Колубаре транспортовали две међуслојне расподелне и четири додатне погонске станице. Нимало лак захват успешно је завршен у планираном периоду.

И дреглајни раде своје

Зоне угља недоступне за велике машине током пролећних и летњих месеци копају специјализовани багери дреглајни. Тај лигнит се затим, уз помоћ грабуљара, утовара у камионе и, после процеса обраде, допрема директно становништву

■ **Михаило Благојевић**

Потреба и избор грађана да у грејној сезони као огрев користе колубарски угаљ, крајем марта и почетком априла на коповима РБ „Колубара“ покреће организовање производње угља за широку потрошњу. За ту намену користе се багери дреглајни, познатији као ешеви, а прате их сепаратори или грабуљари. Протеклих неколико година, током пролећних и летњих месеци, а ако временски услови дозволе и до дубоко у јесен, угаљ за ове сврхе копа се на „Тамнава-Западном пољу“.

— Од наша четири багера дреглајна два су ангажована на малопродаји, односно на утовару угља за широку

потрошњу. То су багери са ознаком „један“ и „два“ и за сада на утовару раде 12 сати дневно. Од преостала два дреглајна један тренутно има задатак да ради на формирању траса за продужавање одлагалишта међуслојне јаловине, а други је после чишћења кровине угља прешао на одлагалиште Другог БТО система, како би формирао етаже потребне за планиране реконструкције — објаснио је Небојша Симић, технички директор копа.

Говорећи о утовару угља за широку потрошњу, Симић је истакао да ова активност има и позитивних и негативних ефеката на целокупно функционисање и експлоатацију најпродуктивнијег „Колубариног“ угљенокопа.

На „Западном пољу“ овакав рад доприноси искоришћености лежишта, а како је реч о добром угљу, често се побољшава укупни квалитет лигнита. Зона у којој сада раде дреглајни остала је након што су туда прошли роторни багери и „ведричар“. Налази се до сабирних транспортера према „Источном пољу“, на месту где је 90-тих година био руч који је раздвојио један део угљеног блока и померио га према истоку. Та количина угља није у дохвату великих багера са угљених линија и зато су на сцену ступили дреглајни.

Технички директор даље објашњава да се, када је режим рада на утовару угља за широку потрошњу 12 сати, добија могућност да дреглајн током преосталих 12 сати уради друге корисне послове. Његова помоћ је драгоцене када се појаве прослојци у блоку, може да одбацује гомиле материјала које сметају великим машинама, помаже док се раде трасе или завршавају неки машински радови.

Током рада грабуљар одваја крупан угаљ за камионе, а угаљ ситне гранулације, који чини половину ископане количине, се камионима одвози на трасу „ведричара“ и стиже на Дробилану.

С друге стране, ова врста производње прави и неке потешкоће рударима. Она захтева улазак камиона у коп, ствара потребу за додатном

механизацијом приликом померања и чишћења, додатно оптерећује путеве, тражи веће ангажовање Службе за одводњавање што је тешко обезбедити, јер је коп сада у веома развијеној фази.

Багериста на дреглајну „два“ Михаило Благојевић каже да се рад на овом багеру не разликује од рада на било којем другом, осим у смислу да машина није везана за систем, па нису у обавези да брину о сваком застоју. На овој машини, која за разлику од осталих има старе команде, ради од 1991. године. Како су нам на копу појаснили, за рад на утовару угља за широку потрошњу увек се бирају багеристи са искуством, јер је на њима велика одговорност.

— Приликом копања угља може да се селекује угаљ који ће се утоварити у камион. Када имам услова радим, што би се рекло, по жељама. Неко би крупнији, неко ситнији угаљ. А када нисам у прилици да испуним жељу, утовара се угаљ какав наилази. Најважније је да буде доброг квалитета јер ће неко да га купи и њиме се греје целе зиме — рекао је Благојевић.

Помоћник багеристе Зоран Марковић, док тече утовар, ради на грабуљару који прати дреглајн и утовара камионе. „Грабуљар 2“ је мањег капацитета, спорије ради и у току смене може да опскрби четири до пет камиона, што је количина од 120 до 130 тона лигнита. Да би се напунио камион потребно је од 20 минута до сат и по, што зависи од угља.

М. Димитријевић

Најтеже је поподне

Незапамћено високе температуре које су почетком јула паралисале готово читаву земљу утицале су, наравно, и на рад људи и машина на копу. Како каже Небојша Симић, технички директор, најтеже је поподне, од 16 до 17 сати. У том периоду прекидају се послови које је могуће одложити. Ипак, производња угља је таква делатност да подразумева много оних код којих је то неизводљиво. Са жегама је у први план дошао проблем индустријских клима и њиховог сервиса, што је заиста обиман и неопходан посао да би људи и машине могли да функционишу у овим условима.

Смањити потрошњу енергије на коповима

Дефинисана нова упутства и процедуре у вези са стандардом који се односи на систем управљања енергијом

Након друге надзорне посете сертификационог тела „Bureau Veritas“ из Београда, извршен је прелазак на нову верзију стандарда ISO 50001:2018 који дефинише систем управљања енергијом у РБ „Колубара“. Очекује се да овом, као и другим стандардима из области Интегрисаног система управљања, након екстерне контроле у септембру, рок важења буде продужен на наредне три године.

Како су нам објаснили у Сектору за ИМС, да би се у свим организационим целинама остварила већа ефикасност активности везаних за одржавање и унапређење система за управљање енергијом, оне су усмерене примарно на области где је њихова употреба најзначајнија.

– Подаци говоре да је, када је реч о потрошњи електричне енергије у претходној години, највеће процентуално учешће у укупној цифри забележено на „Површинским коповима“, око 89 одсто. Самим тим, већина мера за унапређење енергетске

Интерне провере

Током јуна у погонима Рударског басена „Колубара“, извршене су интерне провере према захтевима стандарда ISO 9001:2015 система управљања квалитетом, ISO 14001:2015 - управљање заштитом животне средине и ISO 45001:2018 - управљање заштитом здравља и безбедности на раду.

Према речима Дејана Зекића, руководиоца Сектора за ИМС Огранка „Колубара“, интерна провера према захтевима наведених стандарда обавезна је и врло значајна.

– Важно је да се припремимо темељно, да контрола буде детаљна, јер се на тај начин учествују потенцијално слаба места и евентуалне неусаглашености. Цео систем се тако одржава и припрема за екстерну проверу, коју ће сертификационо тело „Bureau Veritas“ спровести у првој половини септембра.

Очекујемо да тада добијемо нове сертификате поменутог система управљања који ће важити наредне три године – наводи Зекић.

Готово 90 одсто потрошње електричне енергије забележено на „Површинским коповима“

ефикасности биће усмерена ка тим погонима. Приоритет у спровођењу мера биће техничко-технолошки системи за откопавање јаловине и производњу угља, затим у „Преради“ – системи за производњу топлотне енергије, технолошке паре и оплеменења угља који имају потрошњу електричне енергије од 9,5 одсто, као и у „Металу“, који бележи 1,33 одсто укупне потрошње – рекао нам је Драган Миладиновић, представник руководства за Систем енергетског менаџмента Огранка „Колубара“.

– На основу документованих информација које се односе на индикаторе енергетских перформанси и извештаја о потрошњи електричне енергије од стране Сектора за производно-техничке послове за претходну годину, уочено је да је потрошња у 2020. години у односу на 2019. годину повећана за 1,03 одсто. Поређењем годишње потрошње електричне енергије у 2020. години са годишњим потрошњама у периоду од 2016. до 2019. године уочавамо повећање за 1,92 одсто – објаснио нам је Драган Миладиновић и подсетио да је општи циљ система управљања енергијом уштеда потрошње електричне енергије од један одсто.

Како каже наш саговорник, до повећања потрошње је дошло због покретања система за откривку јаловине на „Тамнава-Западном пољу“, па је и производња угља у 2020. години у односу на претходну, повећана за 1,08 одсто. Компарацијом вредности реализоване производње угља у 2020. години са поредбеном вредношћу за четворогодишњи период од 2016. до 2019. године уочено је повећање за 3,52 одсто.

– Планирана производња равнот угља премашила је план у 2020. за 0,89 одсто, а специфична потрошња у односу на 2019. мања је за 0,05 одсто. То представља

минималан, али повољан однос, с обзиром на повећање производње од 1,08 одсто и пораст потрошње електричне енергије од 1,03 одсто – објаснио је податке Миладиновић.

Нове мере, наравно, усаглашене су са новим захтевима стандарда и новим законом о енергетској ефикасности, као и рационалном управљању енергијом. Дефинисане су и нове верзије процедура и упутстава од стране стручног тима и комисије за промену докумената EnMS према стандарду ISO 50001:2018. Сва одобрена документа су усвојена и постављена су на портал ИМС, односно EnMS-a, са чиме су сви запослени упознати.

Према речима Миладиновића, то су документа за енергетско планирање и преиспитивање, оперативно управљање значајним коришћењем енергије, праћење, мерење и анализе у области EnMS-a, као и упутство за дефинисање индикатора енергетских перформанси и поредбених вредности.

Такође, додељене су и дефинисане одговорности енергетских менаџера у систему управљања енергијом на нивоу организационих целина. Формирани су тимови за обављање послова енергетског менаџмента Рударског басена „Колубара“, са циљем доприноса енергетској сигурности, као и ефикаснијем коришћењу енергије за квалитетно обављање пословних активности.

Средином јула одржана је и едукација од стране консултаната „Текон-техноконсалтинг“ из Београда за нову верзију стандарда ISO 50001:2018 Систем управљања енергијом за менаџмент „Колубаре“ и стручни тим. Такође, успешно је завршена обука за интерне провериваче истог система.

Т. Крупниковић

Отворен сервис за ватрогасну опрему

■ Иван Митић, Драган Савић, Дарко Терзић и Дарко Радишић

Обезбеђени уређаји за сервисирање свих типова апарата, почевши од оних под сталним притиском до апарата који имају бочицу са погонским гасом. Очекује се да екипа пун обим посла преузме почетком јесени

Рударски басен „Колубара“ добио је крајем маја решење којим Министарство унутрашњих послова Србије овлашћује овај огранак ЕПС-а да може да обавља послове сервисирања ватрогасне опреме.

У протеклом периоду у РБ „Колубара“ покренуто је неколико важних пројеката из области заштите од пожара, међу којима је можда најзначајнији отварање Одељења за сервисирање ватрогасне опреме – апарата за почетно гашење пожара и хидрантске опреме.

Идеја о покретању посебног сервиса специјализованог искључиво за ову врсту послова постоји од 2017. године, иако се о сервисирању ватрогасне опреме колубарског басена годинама уназад успешно бринуло на локацији у Рудовцима. Много фактора, међу којима су најутицајније биле бројне законске и подзаконске норме, стајало је на путу реализације овог пројекта. Ипак, усвајање новог Закона о заштити од пожара отворило је нове могућности. На основу њега, уређен је Правилник о посебним условима које морају да испуњавају правна лица, да би добила овлашћења за контролу инсталација и уређаја за гашење пожара и инсталација посебних система. То је омогућило да се крене у процедуру формирања Контролног тела, као другог акредитованог у РБ „Колубара“.

– Реализацији идеје о отварању сервиса претходила је јасна финансијска рачуница, односно израчунавање конкретних уштеда до којих се долази уколико се опрема сервисира у погону „Колубаре“. Реч је о суми која је значајна за цео ЕПС. Затим је, после консултација у Министарству унутрашњих послова, урађена систематизација радних места којом је предвиђено да ово одељење има руководиоца, три референта и 20

сервисера. Уследио је још један велики корак – захваљујући огромном разумевању и подршци Милорада Грчића, в. д. директора ЕПС-а, почетком 2020. године завршена је јавна набавка и куповина опреме, која је смештена у сервисном делу. У међувремену, добијено је и решење о формирању Контролног тела, а пре око годину дана кренула је припрема за добијање акредитације од стране Акредитационог тела Србије. Тај посао је завршен 26. јануара ове године. Затим су предузете мере за добијање овлашћења за контролу инсталација хидрантске мреже за гашење пожара и

Планирана и адаптација зграде

У наредном периоду овај тим очекује и реконструкција и адаптација пословне зграде у Рудовцима, за коју је пројекат урађен прошле године. Циљ је да тај простор у потпуности буде подређен Сервису, посебно административни део – три канцеларије, затим велики простор у који ће бити смештена дежурна, архивски депо и помоћне просторије.

за контролу мобилних уређаја за гашење пожара, односно ПП апарата. Крајем маја добили смо и коначно решење којим нас МУП овлашћује да можемо да обављамо послове сервисирања ватрогасне опреме – рекао је за наш лист Драган Савић, руководилац Службе ЗОП-а за Површинске копове и директор Контролног тела.

Према речима Дарка Радишића, руководиоца Одељења за сервисирање ватрогасне опреме и водећег контролора у Контролном телу, реч је о једном од најсавременијих сервиса у Србији.

– Испред нас је можда по капацитету само Ремонтни завод „Чачак“, који ради за Војску Србије. То су утисци испоручилаца наше опреме. Дobili смо уређаје за сервисирање свих типова апарата, почевши од оних под сталним притиском до апарата који имају бочицу са погонским гасом. Укупно имамо 5.659 апарата који морају да се сервисирају на сваких шест месеци, као и 945 хидраната. Баждарење боца, односно судова под сталним притиском, ради се на сваких пет година, а код старијих од 15, на сваке две године – рекао је Радишић.

Технички руководилац Контролног тела Дарко Терзић, руководилац Службе ЗОП-а за „Прераду“, „Метал“ и Дирекцију РБ „Колубара“, такође сматра да је од великог значаја то што се сервисирање свих ватрогасних апарата Рударског басена „Колубара“ сада може обављати лакше, брже и ефикасније.

– То значи да ће угроженоост од пожара објекта, имовине, машина и, на крају, али најважније, људи, бити далеко мања. У сваком послу битан је континуитет. Као друштвено одговорна компанија, мислим да смо урадили праву и веома битну ствар, чији ће се економски, а и други бенефити тек показати. За сада је ово период прилагођавања, али очекујем да с јесени почнемо да радимо пуном паром и са довољним бројем људи – наглашава Терзић.

Сервис поседује и Пословник о квалитету и одређени стандард квалитета SRPS ISO 17020/2012, који се тиче оцењивања усаглашености, односно захтева за рад различитих врста тела које обавља и контролише. Представник руководства за квалитет у Контролном телу и референт заштите од пожара Иван Митић (једини у РБ „Колубара“) похађао је обуку и положио тест за водећег екстерног проверивача система менаџмента према стандарду SRPS ISO 17020/2012.

– Пословник о квалитету подразумева велики број процедура и упутстава за достизање одређеног квалитета у раду. Израђено је 17 процедура и три упутства. У свакој исправи коју ћемо у наредном периоду издавати, а тиче се сервиса, у горњем десном углу биће садржан знак АТЦ-а са нашим акредитационим бројем – рекао је Митић.

Р. Лазић

Систем чијим успостављањем је практично почео развој овог копа, упркос чињеници да су технолошки услови тешки, ради поуздано и остварује задате планове. За то је најзаслужнији добар кадар по којем је познат, а да би та традиција била настављена, неопходна је благовремена обука нових квалификованих радника

Господин у доброј форми

Према дефиницији, традиција је скуп материјалних, техничких и духовних знања, достигнућа и вредности која се понављају из генерације у генерацију. Присутна је у свим областима живота, а немоли у Колубарском угљеном басену где се угља експлоатише од 1896, дакле пуних 125 година.

Први БТО систем Поља „Б/Ц“, један је од најстаријих у источном делу „Колубаре“ и носи управо ту титулу – традиционално најбољи. Познат је по томе да су на њему од почетка радиле најквалитетније посаде, најбољи мајстори, да се постизало много и остваривало тражено без обзира на потешкоће.

Овога пута, са Александром Ђорђевићем, шефом овог система кога чине багери „глодар 6“, „одлагач 3“ и пет станица, разговарали смо почетком јула, док је изнад нас она најближа звезда пржила пуном снагом.

– Током лета температуре су овде увек за неколико степени више него у околини, због недостатка вегетације и топлоте коју емитују машине. Трудимо се да се велики послови не планирају за најтоплији део дана, али коп је ово – шта мора, буде урађено. У овим условима рада обезбеђене су цистерне које у току смене циркулишу кроз цео коп, а и на багеру имамо цистерне са техничком водом. У случају великих радова, рецимо, вулканизација или реконструкција током којих људи морају да буду изложени сунцу дужи временски период, организовано се доставља освежење, односно обична и кисела вода, коју шаљу Управа и Синдикат – каже Ђорђевић, уз напомену да је у оваквим условима неопходна и солидарност са радницима „Помоћне механизације“, који углавном немају климатизацију у возилима.

У то смо се и лично уверили, јер смо током путовања „газом“ били и те како „скувани“. До те мере да нам је по изласку пријала температура на терену!

– Иако су услови за рад такви какви су, основни проблем нам је, ипак, недостатак

квалификованог кадра. Он ће бити још већи, јер нам готово 20 одсто људи иде у пензију. Један бравар на тракама задужен је за систем дуг четири километра. Фали и електричара, који такође раде пуном паром. Због толиког пешачења наш систем је и без примене популарних дијеталних метода потпуно „фит“ – нашалио се Ђорђевић, али и истакао да су сарадња и солидарност међу колегама изузетне, као и са управом и машинском и електро службом.

■ Расадишник кадрова

Овај систем заправо је чувени Први Ц БТО систем Поља „Д“, који је 2009. године прешао на територију Поља „Б/Ц“. Тиме је, фактички, почело проширење и развој овог копа које је настављено успостављањем система који прате „глодар 5“, „глодар 1“, а нешто касније, поставља се и нови систем са „глодаром 2“.

Владан Бранковић, искусни главни пословођа, на Првом систему је од 2007. године. Рекао нам је да се током деценија штошта променило, али да је остала једна константа – ово је расадишник кадрова. Много

шефова, директора, пословођа, мајстора, поникло је управо на овом делу колубарских копова.

– Можда и због такве традиције, више смо свесни недостатка, не помоћне, већ квалификоване радне снаге, нарочито машинске струке, конкретно бравара. Ствар је у томе да доброг бравара не можемо да „направимо“ за два месеца, ни на тракама, а

Штите се људи и машине

Ради заштите живота и здравља запослених, као и због сигурности механизације и обезбеђивања даљег процеса рада у производњи, сви системи за експлоатацију угља и јаловине обустављају рад уколико дневна температура пређе 36 степени.

Температура се мери на месту рада багера у хладовини, на метар изнад земље, дигиталним термометром у току прве и друге смене. Мора се нагласити да се сви запослени изузетно залажу да се производни процеси одвијају без већих проблема.

поготово на багерима. Потребан је одређени период да мајстор прође радионицу, системе, па багер, да би могао квалитетно да обавља свој посао. Великог удела у овој ситуацији има и чињеница да је при формирању новог, Четвртог система, управо са нашег повучено много стручног кадра, тако да је делимично и због тога настао проблем са мањком квалификованих радника – поверио нам је Бранковић.

Рад „глодара 6“ праћен је технолошким потешкоћама, јер је увек радио на захтевним позицијама. На источној кипи морао је да копа завођени, нестабилни материјал. Мислили су да ће, наишавши на тврђи материјал, одахнути на северној косини, али испоставило се да је ту, малтене, камени блок, са великим присуством „самаца“ који су веома проблематични.

– Сада смо поново на подручју источне кипе, где је одлаган отпад порушених објеката „Помоћне“ и пумпе у Зеокама. Машине које иду испред багера имају много посла да очисте све што треба јер је много крша, бетонских стена, метала, шина, што може оштетити траке. Срећна околност је да управа, на челу са директором, има разумевања за тешкоће са којима се сусрећемо. Знају у каквој смо ситуацији, да радимо најбоље што можемо и да смо, поред свега, у последња три месеца премашили планове и остварили добру производњу. Ми увек испуњавамо нама задате и радове, и технолошке операције, и планове – нагласио је са пуно поноса на свој систем Бранковић.

■ Да стаса добар мајстор потребно је време

Драган Станишић, машински је пословођа Првог БТО система који је током радног стажа прошао све степенице машинске струке на копу и кога, вероватно, највише и погађа ситуација са мањком мајстора. Како каже, „глодар 6“ и „одлагач 3“ одувек раде у изазовним условима, а служе већ дуго. Срећом, делова има, захваљујући одличној сарадњи са управником машинске службе и радионицама.

– Чињеница је да готово 80 одсто људи који овде раде има више од 30 година стажа, и то у овим, најтежим условима. Нови радници који долазе су добри момци, али су, наравно, необучени, а у овом послу у којем постоје велики ризици то може бити и опасно. Зато смене правимо тако да увек буду са старијим колегама, да им, колико је могуће, пренесу знање. То нам је тренутно највећа брига, јер на багеру и одлагачу има хиљаду места која мораш да обиђеш и, што је још важније, мораш одлично да знаш шта да гледаш – тврди Станишић и истиче да нема замерки на вољу и рад младих, чак их и хвали.

Михаило Белошевић, електроинжењер на систему, каже да се проблем мањка квалификованих радника односи и на електроструку за коју, због специфичности професије, обука траје минимум две године. „Глодар 6“, иначе, монтиран је 1976. и с обзиром на његове године, стање

електроопреме је доста добро, посебно када се упореди са неким „вршњацима“.

– Још тај програмски рад функционише како треба, иако машина има више од 40 година. Последњих година стиже нешто новог материјала, али сигурно би му пријала и нека озбиљнија реконструкција која би обухватила модернизацију технологије. Током лета проблем може да нам прави испадане напона због заштита које реагују на превисоке температуре. Оно што је такође проблематично јесте да електропогон није предвиђен за хлађење. Пре пар година смо уградили климу капацитета хлађења 150 квадрата, међутим због лоше изолације она нема правог ефекта. Упркос тим потешкоћама, багер квалитетно обавља свој посао и нема великих проблема – износи Белошевић, уз напомену да их тренутно више мучи сервис клима којих има доста и потребан је велики капацитет за њихово адекватно одржавање.

Д. Весковић

„Колубарина“ династија Симеуновић

Када већ говоримо о традицији, најочигледнији пример једне лепе је породица багеристе Горана Симеуновића, у којој се рударски позив преноси са колена на колена. Деда, отац и њих тројица браће створили су своју, колубарску династију. Један ради као руковалац на станици, други као планир-мајстор (на том месту је заменио оца пошто је отишао у пензију), а трећи, наш Горан, багериста је „глодара 6“. Управо на дан наше посете била му је дванаеста годишњица рада. За свој посао каже да је веома одговоран и захтеван, али да је систем тако организован и односи складни, да се тешкоће веома брзо превазилазе и забораве.

– Сви смо ми као породица, тако једино може да се ради добро. Ако искрсне проблем, сви раде све. Одлично се разумемо и сарађујемо, што је веома важно. Иако је врућина, не смета ми, док ради клима, све је добро. Навикао сам на овај посао, не жалим се – каже скромно.

Заменењен „мозак“ Топлане

Завршетак
аутоматизације
Топлане представља
ново раздобље у
развоју овог погона.
У Сушари замењена
два резервоара
отпадних вода,
први пут од почетка
рада погона

Редовне инвестиционе оправке у „Прерадиним“ погонима Сушара, Мокра сепарација и Топлана, успешно су завршене 9. јула, у складу са планираном динамиком. Послови који су започети 13. јуна били су ове године обимни и веома захтевни, а наша екипа искористила је овај период да посети погоне и о најважнијим интервенцијама на опреми разговара са надлежнима.

– Добра организација посла, вишегодишње искуство, тимски рад и велико знање запослених, као и унапред испланирана динамика радова, предуслови су за квалитетно годишње „освежавање“ погона – рекао је на почетку разговора Санин Мехмедагић, технички директор погона „Оплеменења угља“ и истакао да је овогодишњи ремонт у знаку неколико капиталних послова, међу којима се истичу уградња опреме за адаптацију управљачко – надзорног система и моторног погона, као и мерења и регулације у Топлани.

■ Потпуна аутоматизација

– Пошто опрема у командној сали за управљање котловима може бити уграђена само када Топлана „стоји“, планирано је да овај посао буде комплетно реализован пре него што систем буде пуштен у рад. Било је потребно да се комплетна мернорегулациона опрема, електроормани, каблови, као и командни пулт замене новом,

савременом опремом. У питању је, просто речено – замена „мозга“ Топлане. За овај капитални посао задужена је специјализована фирма „ЗБ Инжењеринг“ из Београда, која је добила посао по уговору. Као компетентна особа за спровођење стручног надзора над овим радовима у име РЈ Топлана задужен је Игор Митровић, електроинжењер и руководилац службе одржавања електронике, мерења и регулације. Посебно истичем његово велико ангажовање током извођења посла, као и стручност коју је показао приликом решавања бројних проблема са којима су се суочавали извођачи радова – поносан је Мехмедагић на свог колегу.

Реализацијом овог пројекта биће постигнута потпуна аутоматизација Топлане, односно аутоматско вођење технолошког процеса производње у овом објекту путем новог управљачко – надзорног система.

– У овом погону урадили смо још један велики посао у току

ремонта – замењен је секундарни прегрејач на котлу 2, који није мењан готово 10 година.

Да бисмо то могли да изведемо, котао је отворен, а озид и оплата скинути, тако да је замењен и део озиди који није био у добром стању. У погону Хемијска припрема воде променили смо све електроормани и сву електро опрему у њима, тако да је и овај део погона унапређен – истакао је наш саговорник

Када је реч о погону Мокра сепарација завршени су радови на замени дозирач – чланкастог транспортера који се налази на почетку технолошког ланца погона „Оплеменења угља“ (дозира сирови угљ који долази са копа у овај део „Прераде“). Треба истаћи да су сви делови за његов ремонт направљени у погонима „Метала“ и морамо да се захвалимо колегама из „Метала“ на добро обављеном послу и сарадњи. Такође, на Мокрој сепарацији саниран је највећи резервоар воде, који се налази на врху зграде праишта.

■ Санин Мехмедагић у обиласку погона

Скинута је оштећена облога која је од полиестера и урађен је нови антикорозивни премаз.

– Ремонт у Сушари обележила је замена два резервоара отпадних вода, који се први пут мењају после 35 година, односно од почетка рада погона. За ове послове су задужени радници Монтаже, а након завршетка радова и уклањања дизалица, уследили су послови на делимичној замени два средња димњака, од постојећих четири, за шта је ангажован спољни извођач. У протеклих неколико месеци започето је сређивање фасаде на згради Нове Сушаре, такође у извођењу спољног извођача. Урађена је замена фасадних лимова

на једној страни фасаде, она која је највише на удару ветра, а западна страна фасаде је уговорена и радиће се у току ове године. Северна и источна страна, као и замена прозора планиране су за период након тога – објаснио је Мехмедагић и нагласио да после успешне реконструкције свих 16 аутоклава у 2021. и завршених послова у овогодишњем ремонту, очекују повећану погонску спремност и поузданост рада у будућем периоду.

■ У обиласку погона

У моменту када смо заједно са техничким директором Санином Мехмедагићем и управником Одржавања Зораном Вујаклијом

■ Зоран Вујаклија у унутрашњости котла

посетили производни део погона, ремонт се тек захуктавао. Услови за рад су били знатно отежани због изузетно високих температура, које су тих дана прелазиле 35 степени Целзијуса. Међутим, како су нагласили наши домаћини, радници су стрпљиви и труде се да послове обаве ваљано.

– Да би се производња одвијала без већих застоја, неопходни су беспрекорно одржавање погона и квалитетно урађен ремонт. Из године у годину све је теже због недовољног броја радника, поготово бравара и заваривача, а и старосна структура нам не иде у прилог. Такође, организацију ремонта додатно компликују застоји у набавци резервних делова, посебно лимова, који су нам неопходни и за текуће одржавање машина и опреме – истакао је Зоран Вујаклија, док смо обилазили погон.

На такзваној „коти нула“ у погону нова Сушара затекли смо групу радника како неуморно ради на ремонту инсталације отпадних вода. Умазани од угљене прашине и зноја који се цеди са лица, не прекидајући послове, одговарају на наша питања, иако је очигледно да им у оваквим условима за рад није до разговора.

– Наша шесточлана екипа за време ремонта ради све браварске и заваривачке послове, а највећи проблем нам је што немамо довољно радне снаге. Све што је дотрајало мора да се промени, од пумпи, цевовода, вентила, разводника, а ту су и сви сервисни послови који не могу да се раде у току процеса производње, већ

искључиво за време ремонта – рекао је Саша Лукић, сменски предрадник, који овде ради већ 25 година.

У другим деловима погона радници машинског одржавања усредсређено су радили на мерењу и замени цевних лукова, цевовода, интервенисали на парној инсталацији, сервисирали пнеуматске инсталације, хидрауличне инсталације и обављали остале браварске и заваривачке интервенције.

Како нам је објаснио Вујаклија, обиман посао неће заобићи ни запослене у електроодржавању, који су задужени за мерење заштите, испитивање громобранске инсталације, чврстоће уља у трафоима, сервис електроопреме, сервис прекидача, замену електромотора.

На крају разговора наши саговорници истичу велику одговорност, озбиљност и пожртвованост у раду запослених у Општемедијану, посебно свих главних пословођа и пословођа. Гарантују да је све квалитетно обављено да би систем након овог ремонта у потпуности био спреман да оствари планске задатке.

Т. Симић

■ Електроормари који су „одслужили“ своје

Замена транспортне траке

Што се тиче ремонта трачних система, ове године је урађена замена најдуже транспортне траке између Суве сепарације и Топлане дужине 910 метара, након чега је планирана замена још пет краћих транспортних трака – истакао је Вујаклија.

Изузетно је важно да за ученике средњих стручних школа први радни дан не буде и први сусрет са послом. Ове школске године више од 420 ђака своје обавезе из стручних предмета обавило је у различитим погонима „Колубаре“, уз велику помоћ инструктора практичне наставе

Потпора ученицима

У школској 2020/21. години са ученицима Техничке школе „Колубара“ из Лазаревца и Средње школе „Хиљаду триста каплара“ из Љига у Рударском басену „Колубара“ током практичне наставе и наставе у блоку радили су инструктори практичне наставе, а међу њима и Рајко Маринковић, Драган Бојић и Драган Ђукетић. Као део споразума о пословно-техничкој сарадњи, будући кадар је добио прилику да се у највећој енергетској компанији у овом делу Европе оспособљава за одређене образовне профиле.

– Родитељи многих ученика раде у „Колубари“, тако да већ имају неке представе о послу. Трудим се да им једноставно објасним и да их не затрпавам подацима. Некада је тешко мотивисати их, некада не. Иако има и проблематичних, углавном су добри. Иначе, изузетно је важно да први радни дан не буде и први сусрет са послом – казао је Рајко Маринковић, који посао инструктора задуженог за роторне багере на Пољу „Д“ обавља дуже од деценије.

Попут прошле школске године, и у овој је због епидемије коронавируса било прекида, али је година ипак успешно завршена. У зависности од изабраних занимања у оквиру машинства и обраде метала, рударства и електротехнике, више од 420 ђака своје обавезе из стручних предмета обавило је у различитим погонима „Колубаре“.

Обострана корист

Професори су задовољни условима практичне наставе и сарадњом са „Колубаром“. Најбољи показатељи квалитета су бројни успеси ђака на такмичењима у земљи и иностранству.

– Једино чему би убудуће требало посветити више пажње је да деца по завршеном школовању, поготово они који се истакну, могу да се запосле. На тај начин залагање свих нас, и из школе и из „Колубаре“, добија смисао. Ученици би фирми у којој су пекли занат све знање вратили кроз сопствено ангажовање – казао је Драгић, додајући да то посебно важи за машинске техничаре за репаратуру.

■ Драган Бојић

■ Рајко Маринковић

■ Драган Ђукетић

– Неке ученике заинтересованост држи све време, неке брзо прође. Иако се нисмо школовали за педагошки рад, већ смо наставници практичне наставе по решењу, важно је да будемо добри психолози и педагози. Многи са dobrим ставовима долазе формирани из својих породица и хоће да слушају. Наравно, има изузетака, али и за њих нађемо приступ – рекао је Драган Бојић, инструктор практичне наставе за помоћну механизацију, који већ осам година будућим колегама преноси своја искуства.

Сарадњу са школама инструктори оцењују као одличну. Сагласни су да је „Колубара“ због величине, значаја и разноврсности послова одличан избор за средњошколску праксу.

– Када сам 1982. године почео да радим, све ми је било велико и непознато. Радионице, бука, конструкције... Првог дана нисам био сигуран са које стране сам ушао на капију. Тако је и данашњим ученицима, али како дани одмичу, они улазе у посао. Потребно је време, а захваљујући пракси на крају школовања већ имају неку подлогу. Знају шта их чека, па ће и нама бити лакше. Обострана је добробит – објаснио је Драган Ђукетић, инструктор заваривања у „Металу“.

Уз годину-две више или мање, Бојић, Маринковић и Ђукетић имају по четири деценије рада у „Колубари“. Иако имају огромно искуство, и даље уче. Посао се модернизује, па се и они усавршавају. Осим самог посла, средњошколце уче и колегијалности, радној дисциплини, одговорности и поштовању, а изнад свега да штите себе и једни друге од повреда. Заштита на раду је примарна.

Младен Драгић и Иван Гајић, наставници практичне наставе лазаревачке школе, сматрају да је суштински важно повезивати теорију и праксу и то у корак са тзв. ером нове школе и оспособљавањем сваког ученика појединачно за самостално обављање предвиђених послова.

– Стручни предмети сливају се у практичну наставу, пластично показивање и примену теоријских знања. Неопходно је да ученици после сваке пређене области у теорији имају слику о томе шта заправо изучавају и како им знање може користити у пракси. Такође, без сарадње просвете и привреде не можемо очекивати напредак ученика, као крајњи резултат ни напредак привреде, па и целокупног друштва. Напошетку, сви смо на истој вртеши. Бесмислено је школовати кадар за којим привреда нема потребе и обрнуто – објаснио је Гајић.

М. Караџић

Чак и у време пандемије коронавируса, Лазаревчани су успели да премаше такозвани национални интерес и са 6,06 одсто давалаца буду трећи на листи најхуманијих општина на нивоу целе Србије

Најхуманија београдска ОПШТИНА

У оквиру свечаности коју је Црвени крст Србије организовао поводом обележавања Светског дана давалаца крви, 14. јуна, у свечаној сали ГО Стари град, на основу резултата постигнутих 2019. и 2020. године, Црвени крст Лазаревац и Градска општина Лазаревац добили су признање за најхуманију општину. Ове године Светски дан добровољних давалаца крви обележен је под слоганом „Дај крв. Нека свако срце куца“. Овај дан обележен је и у лазаревачком Центру за културу и том приликом додељена су признања нашим суграђанима који су крв дали 50, 75 и 100 пута.

– Свим добровољним даваоцима крви дугујемо неизмерну захвалност за њихов племенити чин, и управо због тога свечано обележавамо данашњи датум. Крв је изузетно важна, драгоценост, и без ње нема живота. Веома сам поносан на наше суграђане који се на сваку нашу акцију одазову у

великом броју, о чему сведоче и подаци о томе колико су пута појединци дали крв. Чак и у време пандемије коронавируса, успели смо да премашимо такозвани национални интерес који је четири одсто, и са 6,06 одсто давалаца будемо трећи на листи најхуманијих општина на нивоу целе Србије. Честитам свим добровољним даваоцима крви, уз жељу да их здравље дуго служи, а грађане позивамо да се и даље одазивају на наше позиве. Ова молба се, пре свега, односи на младе, које молим да наставе наш пут – изјавио је Душан Пауновић, председник Црвеног крста Лазаревац.

Већина од укупног броја добровољних давалаца крви запослена је у Рударском басену „Колубара“, у свим организационим целинама. Мирослав Пантелић, који је крв дао до сада стотину пута, радник је „Метала“.

– Добровољни давалац крви постао сам давне 1987. године. Од тада се одазивам на акције, стизао сам и до Бањалуке, у оно ратно време, да дам крв. Волео бих да наша општина остане у врху по својој хуманости, и зато се и ја надам да ће се млади одазивати на акције у све већем броју – рекао је Мирослав.

Милош Остојић дао је крв 75 пута, бар је толико, како каже, уписано у књижицу. Тај број је сигурно већи.

– Радник сам „Прераде“ и крв сам почео да дајем 1983. године, када сам отишао на одслужење војног рока. Редовно се одазивам на акције, дешавало се и да будем одбијен због ниског хемоглобина или повишеног крвног притиска у том тренутку. Неколико пута сам наменски дао крв, за неку особу... Тај осећај, да знате да сте неком, а знате и лично коме, помогли и спасили живот, то је оно што се памти за цео живот, и са ваше и са њихове стране – искрен је Остојић.

Најмлађи међу награђеним даваоцима, Дејан Марковић, крв је до сада дао чак 50 пута.

– Свима бих препоручио да, ако су у могућности, учине добро дело и дају крв. Запослен сам у „Металу“, где је одзив на сваку акцију добровољног давања крви заиста велики. Први пут сам крв донирао у марту 2008. године, и веома сам поносан што спадам у она три процента становнишва који су добровољни даваоци крви – рекао је Марковић.

Р. Лазић

Акције према плану

Црвени крст Лазаревац наставља са својим акцијама добровољног давалаштва крви. Током августа биће спроведена редовна летња акција, јесења је, као и увек, планирана за октобар-новембар, а зимска пред Нову годину. Акције ће бити организоване у бројним погонима Рударског басена „Колубара“, а завршне, као и до сада, у Центру за културу Лазаревац.

Велики број Лазаревчана уживао је у културно-забавним догађајима организованим на различитим локацијама током последње недеље јуна. Лепа атмосфера показала је да су свима недостајала окупљања на отвореном

Обележен још један рођендан града

Градска општина Лазаревац је и ове године поводом Видовдана, Дана општине, у сарадњи са Центром за културу, Туристичком организацијом, Првим приградским позориштем, Библиотеком „Димитрије Туцовић“, Савезом спортова Лазаревац, Музичком школом „Марко Тајчевић“ и бројним удружењима грађана, приредила

Видовданска награда

На Видовдан, 28. јуна, Дан општине Лазаревац обележен је свечаном седницом Скупштине Градске општине Лазаревац, на којој су уручене награде заслужним суграђанима. Додели признања претходило је обраћање председника Скупштине ГО Лазаревац Бојана Синђелића, председника ГО Бојана Стевића и државног секретара у Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде Дарка Божића. Честитајући суграђанима Дан општине, Стевић је поручио да ће локална самоуправа и убудуће са великим ентузијазмом радити на томе да општина Лазаревац у сваком свом делу постане боље место за живот. Видовданска награда ове године припала је Фудбалском клубу „Колубара“, а награда из области стваралаштва младих ученицима Матеји Давидовићу и Михаилу Радовановићу. Награда из области противпожарне заштите припала је Владану Мартиновићу, запосленом у Ватрогасно-спасилачкој јединици Лазаревац.

низ културно-забавних догађаја који су привукли пажњу великог броја наших суграђана. Манифестација, која се традиционално одржава током последње недеље јуна, обележава и годишњицу оснивања града, а ове године навршава се 132 година од када је Лазаревац добио име у част Лазара Хребелановића.

У склопу овогодишњих „Дана Лазареваца“ приређене су промоције књига, концерти ученика музичких школа и локалних бендова, представљена су разна друштва и клубови, организоване изложбе, пројекције филмова, базари, смотре фолклора, позоришне представе, али и Фестивал занатског пива. Као и ранијих година, посебно интересантна била је традиционална Видовданска фијакеријада – дефиле централним градским улицама који је приредило Удружење љубитеља и одгајивача коња „Колубара“.

Част да отвори манифестацију имао је Центар за уметничку игру „Срна“ који је, поводом 18 година

постојања, у Библиотеци „Димитрије Туцовић“ приказао изложбу костима коришћених на наступима, концертима и такмичењима, а затим приредио мини-концерт на коме су наступиле групе неодољивих балерина различитих узраста.

Центар за културу је на платоу испред Рударске чесме организовао „Арт квартал“ – продајни базар уметнина и рукотворина. На базару је своје уникатне производе понудило 20 излагача, а специјални гости базара су и овога пута били корисници Центра за смештај и дневни боравак деце и омладине ометене у развоју.

У оквиру видовданских свечаности Културно-уметничко друштво „Диша Ђурђевић“ организовало је низ концерата, као и Дечији фестивал фолклора на коме су гостовали: Друштво за неговање традиције „Банатско коло“ из Дебелаче, Дом културе „Михајло Пупин“ из Идвора, КУД „Младост Авала“ из Ресника, КУД „Љиг“ из Љига, КУД „Опленац“ из Тополе, и КУД ФРА из Чачка. Одржан је

и Фестивал првих извођачких ансамбала фолклора на коме су, уз домаћине, наступали КУД „Шумадија“ из Горњег Милановца, КУД „Ђура Јакшић“ из Бачког Маглића, „Јеврем Обреновић“ из Шапца.

Велико интересовање за све догађаје и лепа атмосфера током одржавања манифестације показали су да су се Лазаревчани зажелели окупљања на отвореном. Данима се кроз центар града једва могло проћи, посебно у поподневним часовима, упркос врућинама.

М. Пауновић

Други Фестивал занатског пива

Осам пивара и 26 врста крафт пива представљено је у оквиру другог Фестивала занатског пива одржаног на платоу испред Рударске чесме. У музичким делу програма наступили су DJ Влада, рок групе „Распуштена банда“, „Лустери“ и млади бубњар Петар Милутиновић.

Прилог историји
приватности и
друштвеног живота
села омогућује
потомцима да знатно
лакше прате неке
стране живљења
својих предака

Дуг завиचाју

После десетогодишњег истраживања „Новина српских” на сајту Народне библиотеке Србије, читаоцима су доступна „Лазаревачка села у Новинама сербским (1834-1919)”, књига Драгана Михаиловића и Милана Стојића, машинских инжењера у пензији, који су систематизовали грађу о Лазаревцу с околином. Од историјских догађаја до личних тренутака, књига сабира завиचाју тематику осветљавајући вишедеценијски живот једног дела Шумадије. Промоција је одржана у Библиотеци „Димитрије Туцовић”, која је и издавач.

– Кренуло је наивно. Бавећи се својим родословима, на разне начине смо сакупљали податке. Заинтриговао нас је и наш крај и када смо видели шта све имамо у рукама, решили смо да то објавимо. Ко буде желео да ради свој родослов не мора да прегледа 120.000 страна да би

■ Драган Михаиловић и Милан Стојић

нашао своје претке, довољно је да у књизи пронађе своје село – објаснио је Стојић.

Аутентично сведочанство једног времена и простора обухвата град и околна села, укључујући и Ћелије које су некада припадале лазаревачкој општини. Са својим техничким тимом, а захваљујући институцијама и појединцима који су помогли да овај изузетно важан и обиман материјал буде штампан, Стојић и Михаиловић пружају вредан прилог историји

приватности и друштвеног живота села, који потомцима омогућује да знатно лакше прате неке стране живљења својих предака.

У двотомно издање од 1.200 страна ушло је око 6.500 докумената. Међу њима су спискови путника за Београд или гостину у механама, јер је полиција строго водила евиденцију, затим спискови рањених и несталих, пописи имовине због невраћених дугова и организовања лицитација,

као и разне врсте огласа. Неки каталози покрадених ствари бележе поњаве, губере, кануре пређе, гвоздене клинове и ћупове с машћу, па се „умољавају полицијске власти да пронађу лопове”. Вредна изворна грађа чува обраћање кнеза Михаила Вреочанима 1841. године. Забележено је и како је Смирдљиковац 1904. године променио име у Брајковац. Зна се и да је у престоници постојала кафана „Код Шопића”, касније и „Код Лазаревца”. Завичајни корпус обогаћује и документ из 1841. године о такозваном Колубарском бунту, побуни против власти у којој су учествовали сељани.

/// Фото: Д. Божовић

М. Караџић

Нушић у Лазаревцу

Михаиловић и Стојић настављају рад. Већ имају комплетну документацију за Љиг, Мионицу, Лајковац и Аранђеловац, остао је технички део посла. Осим истраживања која се тичу прошлости њихових фамилија, своје даље интересовање усмериће и ка могућем боравку Бранислава Нушића у Лазаревцу јер, како кажу, за то има индиректних доказа.

Базен почео са радом

Летња сезона купања на отвореном базену Спортско-рекреативног центра „Колубара” почела је 5. јула. Термини за грађанство су сваког радног дана од 10 до 19 часова. Цене улазница су остале исте, 100 динара за одрасле и 50 за децу, а средом је за све малишане бесплатан улаз. О безбедности купача у две смене брину спасилачке екипе.

Вода се филтрира непрекидно, а квалитет узоркује и контролише Градски завод за јавно здравље Београд, у чијим лабораторијама се испитују физичко-хемијска и микробиолошка својства. И ове године биће организована обука непливача, као и рекреација за жене – аквабик.

На базену је дозвољен истовремени боравак између 700 и 800 купача, а број се контролише на основу продатих улазница.

Т. К.

Храм за нови век

До пре две године, када је архимандрит Доситеј Хиландарац преузео бригу о манастиру у Ћелијама, ова значајна српска светиња била је прилично запуштена. Данас је то место препорода

Прича се да је на Враче брду и даље могуће чути звекет бајонета и гласове војника који су учествовали у Колубарској бици, једној од највећих и најчувенијих у Првом светском рату. Потребно је само да се умири пулс, дубоко удахне и благо зажмури, па да слике ове епске битке постану готово стварне.

Према народном предању, узвишење изнад Ибарске магистрале, у селу Ћелије поред Лајковца, добило је име по врачима, како су тада називали лекаре. Верује се да су они једно време живели у манастиру подно брежуљка, који је касније, због њихових чудотворних моћи, народ прозвао Враче брдо.

Како даље казују легенде везане за ово необично место, ту су косовски јунаци видали ране сланом лековитом водом са извора поред манастира, који су, према приповедању, подигли светогорски монаси, наводно у 14. веку. Шест столећа касније у манастир је, божјом вољом, пристигао још један монах са Свете Горе – архимандрит Доситеј Хиландарац. Он се после 20 година проведених на Атосу почетком 2019. вратио у Србију да би обновио ову велику православну светињу.

– Ово свето место је спој монашког зноја и молитве и мученичке крви проливане за веру и отаџбину. Та жртва омогућила је савремену српску историју. Ко зна како би Србија изгледала данас да је исход Колубарске битке био другачији – каже отац Доситеј, игуман манастира, док нам показује делове оружја и војне опреме заостале из Првог светског рата, које је и данас могуће пронаћи у плиткој земљи око манастирске порте.

■ Звона вукло стадо волова

Првобитни манастир посвећен Светом Ђорђу, на чијим темељима је 1918. године подигнута спомен-костурница у којој је похрањено више од 7.000 посмртних остатака погинулих српских и аустроугарских војника у Колубарској бици, био је у функцији све до 1791. године. Током аустроугарско-турског рата овај манастир, али и већина других у околини били су потпуно порушени.

■ Манастир Ћелије данас је велико градилиште

■ Фото: Хаџи Марко Вујичић, „Франкфуртске Вести“

■ Пре Хиландара отац Доситеј био официр Војске Србије

Остаци широких камених зидова и масивних стубова указују на некадашњи велики значај манастира. О његовој величини најречитије говоре и два звона која су крајем 18. века пренета у манастир Боговађа.

Према писању тамошњег игумана Мојсија, у Дабином јеванђељу из 1808, након што су Турци у топовском нападу готово сравнили са земљом цркву у Ћелијама, два огромна звона пренета су у Боговађу.

– Једно је било тешко 700, а друго 400 килограма, па су сељаци ангажовали запрегу са чак 12 волова како би их безбедно претерали у оближњи манастир. Само по том детаљу може се претпоставити да је манастир био изузетно економски ситуиран – објашњава наш домаћин.

■ Мистериозни гроб

Ћелије се помињу још 1741. у једном турском дефтеру. У њему нема података о становницима, па се претпоставља да је цео

Чин за награду

Ове године 16. јуна владика шумадијски господин Јован одликовао је игумана Доситеја чином архимандрита, највећим могућим монашким чином. Владика је том приликом рекао да је ово велико признање доделио игуману као подстрек за његов даљи рад, али и као награду за досадашње залагање на обнови манастира у Ћелијама.

Са патријархом московским Кирилом у Хиландару

овај крај добио име управо по манастиру. У преводу с грчког, „ћелије“ су назив за нижу јединицу која припада манастиру. По свој прилици, манастирско имање простирало се на територији коју данас заузима село Ћелије.

Црква Светог Ђорђа први пут је обновљена 1923, а захваљујући владици шумадијском Јовану, поново је реновирана 2006. године, када је епископ одлучио да она буде део будућег манастира. Приликом последње реконструкције у наосу цркве испред царских двери пронађен је гроб и скелет који је, судећи по одежди опточеној сребрним дугмадима, припадао некој важној особи тог времена.

– Гроб је и даље права мистерија. Постоји теорија да је ту сахрањен Гргур Слепи Бранковић. Ипак, према другим подацима, његов гроб се налази на Хиландару. Но, можда су ту и остаци Бранковићевог стрица, који је такође носио то име. Једно је сасвим сигурно, због сребрних дугмади, али још више по неуобичајеном месту на којем је сахрањен, очигледно је реч о неком великашу или чак манастирском ктитору. Постоји претпоставка, мада нема поузданих

доказа, да остаци пронађени у крипти цркве припадају неком жупану. Да је црква пре доласка монаха била придворска црква обласног жупана, те да се данашње село Жупањак простирало и на територији села Ћелије. Таква могућност није искључена због сребрних предмета који су пронађени у близини манастира – говори у даху игуман.

■ Осавремењена традиција

Када је пре две године отац Доситеј преузео бригу о манастиру, светиња је била прилично запуштена. На прву литургију дошле су само две жене. Ту је била само црква и мало двориште. Верници су ретко навраћали. Није увек било чак ни воде.

Откако је нови игуман преузео дужност, манастир је постао велико градилиште. Имање је повећано и сада се простира на преко девет хектара. Земљиште је углавном

докупљено, а понешто је и поклоњено манастиру. Решено је водоснабдевање, изграђен је мокри чвор за госте, а сада се убрзано ради на уређењу конака.

– Интересовање младих људи је велико, а када будемо формирали братство, обнова манастира ићи ће много брже. Уз божји благослов и помоћ верника планирамо да саградимо нови објект са салом који би био вишефункционалан, потом и неопходне економске зграде, па и већу цркву. Биће то објект за 21. век. Бог је дао човеку да буде креативан. Имамо прилику да у савремене начине градње уткамо елементе наше традиције и да то буде печат нашег времена. Приликом радова на надоградњи посебно се водило рачуна о томе да конак добије квалитетну звучну и термо изолацију, као и економично грејање – износи смеле планове игуман Доситеј Хиландарац.

Будући пројекти, ипак, зависе пре свега од потреба манастира. Захваљујући епископу шумадијском Јовану и великом залагању игумана, манастир се полако враћа из заборавља. Верници у великом броју поново долазе у цркву која је сада мала да прихвати све оне који би да се у њој помоле.

– На то да задобијем поверење људи утицало је и то што сам као монах дошао из Српске царске лавре Хиландара, где постоји вековни континуитет духовног живота, манастира у којем је духовно стасавао и сам Свети Сава – каже игуман, а онда закључује да је за очигледан препород манастира ипак било пресудно убеђење верника да је заједничким напорима и, пре свега, добром вољом могуће колубарским Ћелијама повратити некадашњи значај, који оне и завређују.

Д. Ђорђевић

Божја прекоманда

Пут оца Доситеја до Хиландара прилично је необичан. Рођен је 1971. године у Љигу. Завршио је Војну гимназију, а затим и Академију у Рајловцу на смеру за РВ и ПВО. После три године официрске службе, војну униформу заменио је за монашку ризу. Како каже, у народу постоји предрасуда да су монаси „завршили“ у манастиру само због неке личне несреће или животног неуспеха. Постоји једна анегдота из његовог живота у Хиландару, када га је један генерал српске војске с чуђењем упитао зашто је напустио официрску службу и одлучио да остатак живота проведе у манастиру. Проницљиви монах се само осмехнуо и одговорио: „Добио сам прекоманду, господине Ђенерале!“

– Моје духовно сазревање трајало је прилично дуго, пре него што сам коначно одлучио да се замонашим. Све до децембра 1998. године био сам официр популарно названих „Краљевских лисица“. За све то време често сам одлазио на богослужења у манастир Жичу. Тек после три године напустио сам војску и отишао у манастир Хиландар.

Лековити извор

Један мештанин је оцу Доситеју указао на место на којем се, верује се, некада налазио извор лековите воде. Да би утврдио истинитост те приче, отац Доситеј је недавно ангажовао једног рашљара. Рашље су показале да на том месту постоји вода која је највероватније променила ток. Иначе, и вода која је недавно пронађена бушењем бунара за потребе манастирског комплекса такође је одлично квалитета. Анализе су потврдиле да има повишену количину магнезијума и калцијума.

Клик који спаја прошлост и будућност

На сајту манастира www.manastircelije.com у делу „Помозимо обнову“ (или директно на линк www.manastircelije.com/донате), могуће је донирати средства преко платне картице, пејпала или на жиро рачун Комерцијална банка 205-152454-81, Уникредит банка 170-50012114010-45. Поред једнократних донација, постоји могућност и да се изградња манастира помаже континуирано сваког месеца. Манастир је захвалан свим верницима на помоћи без које би било немогуће обновити ову значајну српску светињу. Срби из дијаспоре својим прилозима значајно су помогли досадашњу обнову. Ускоро се очекује и велика донација из Америке, где су тамошњи Срби већ почели да прикупљају помоћ.

Аматерима из Латковића већ годинама уназад фудбалски резултати нису у првом плану, такмиче се да би задржали свој фудбалски терен

Жарко Ђебић, 73-годишњи пензионер најстарији је играч ФК „Пролетер“ из Латковића. Двојица његових тимских другара, Милован Дамјановић (68) и Љубивоје Петровић (67), готово су прегазили седму деценију, а још седморица играча ове необичне фудбалске екипе имају више од 50 година. Када се саберу године живота свих играча, а има их 23 који су ове сезоне у лиги општина Лајковац, Љиг и Мионица бранили боје „Манчестера“ из Латковића, добије се импресиван податак. Заједно старији од једног миленијума! Тачно 1.109 година!

– Изборио сам место у тиму тек када сам на мале голове савладао Милоша Антонића (84). Признајем, он је кудикамо технички поткованији фудбалер. Једва сам победио са 2 : 1. Било је ту оштрих стартава, одличних дриблинга и велике борбености. На крају је пресудила моја „младост“ и боља кондиција. Ипак, Миша је старији од мене чак 11 година – објашњава Жарко Ђебић, бивши наставник из Илијаша, како није нимало наивно обезбедити место у екипи. Најстарији регистровани српски фудбалер дебитовао је за „Пролетер“ ове сезоне у Мионици против екипе „Качера“, у утакмици коју је његов тим изгубио резултатом 18 : 2.

Аматерима из Латковића већ годинама уназад фудбалски резултати нису у првом плану. У протеклој сезони изгубили су свих 12 утакмица, уз рекордну негативну гол разлику. Примили су 153 гола, док су, истовремено, само девет пута затресли мреже својих противника.

– Ово је више од игре! Наш сиромашни сеоски клуб већ 28 година води правне спорове за одбрану свог фудбалског терена, који користи од 1985. Проблеми су започели још 1991, када је ФК „Пролетер“ тражио да се поштују одредбе Закона о враћању земљишта. Ако бисмо којим случајем иступили из лиге, аутоматски бисмо изгубили игралиште – започиње причу о вишедеценијској борби Давида и Голијата дипломирани правник и бивши правник рудника „Колубара“ Милован Дамјановић, који по судовима о свом трошку годинама брани фудбалско игралиште у корист петочлане спортске породице коју чине два фудбалска, атлетски, бадминтон и мото-клуб.

После 15 година суђења, фудбалски клуб је добио први спор. Чим је завршен овај, 2016. започео је други „правни рат“. Тренутно „Пролетер“ паралелно води три судске парнице.

– Против свих и свакога ко се дрзнуо да атакује на наше игралиште поднели смо тужбе. Два спора се налазе у Основном суду у Мионици, а трећи се води пред Управним судом у Београду. Предати се сигурно нећемо. Уколико неко покуша којим случајем да прекрши право, које је очигледно на нашој страни, спремни смо да правду потражимо и у Стразбуру. Онда ћемо да видимо чија мајка црну вуну преде. Правда је на нашој страни! – ватрено објашњава Дамјановић.

Клуб из Латковића једини је у Србији чији су етички принципи и химна, који се налазе у Статуту, усвојени на референдуму. Химна има 11 строфа, а у једној је потпуно јасно наговештено шта чека сваког ко на било који начин угрози клуб: „Чојство и јунаштво увек красе нас, разбићемо сваког ко нам повреди част!“

Сви чланови клуба су велики ентузијаста и спремни су на сваку врсту жртве због његовог опстанка. Често се на утакмице одлази пешке, а понекад, кад их је више, неко се по сеоском путу провоза и у гепеку.

Ипак, једно гостовање у десет километара удаљено село Вировце нарочито им је остало у сећању. Било их је осморица, па

пошто нису могли сви да се попакују у југа 55, центарфор Љуба завршио је на крову аутомобила. Пошто је извукао најкраћу сламку, привилегију да загребе ноктима по крову аута у повратку, имао је Дамјановић.

– Ни сам не знам како смо опстали на крову. Била је велика борба. Када смо пролазили кроз Врачевић, сећам се да су се жене редом крстиле – присећа се правник.

Када је Милан Томић, пасионирани авијатичар-натуршчик из овог места, прошлог јула први пут узлетео својим „талијанским“ валабијем са аеродрома у Латковићу, цело село држало је палчеве. Прича се да је при узлетању једва надлетео шумарак на крају ливаде коју је изнајмио како би ту отворио аеро-клуб „Соко“.

Можда једног дана на дерби у Вировце играчи „Пролетера“ полете Томићевим авионом. Само да победе на суду. По тројица на свако крило, због баланса, а остали у кабину. Селом је већ кренула прича да лет до Вироваца траје у вр' главе пет минута. Ал' ће да се крсте снаше, и левом и десном!

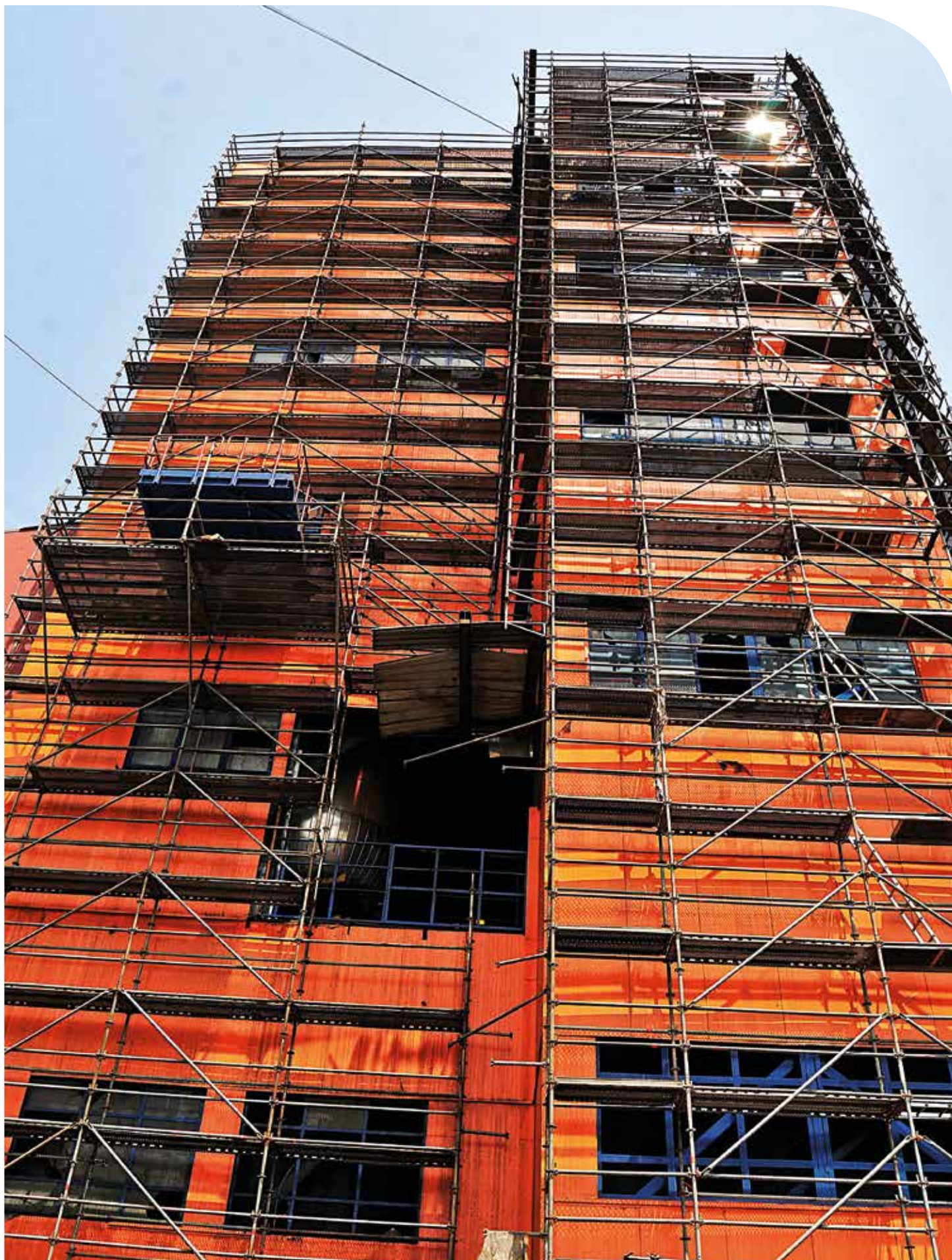
Д. Ђорђевић

Цело село игра бадминтон

Док је у осталим селима играње шева на два гола једина спортска занимација, у Латковићу сељаци већ 28 година организовано играју и бадминтон! „Екстаза“ је једини сеоски бадминтон клуб у Србији, а јединствен је у свету по томе што своје мечеве игра на травнатим теренима. Поред терена, на „Вимблдон“ у Латковићу, који користе фудбалски, атлетски, мото и аеро клуб његови мештани и лети и зими, по киши или снегу, вредно увежбавају вештину пребацивања мале пернате лопте преко мреже.

Поноћна новогодишња трка

Латковић је познат и по својој новогодишњој трци на 1.500 метара. Прва је одржана за дочек 1985. године и од тада, већ 37 пута заредом, два минута пре истека старе креће старт за улазак у нову годину. На првој трци учествовала су четири такмичара. Са старта је највише једне године кренуо 21 средњепругаш. На прагу 1997. године, поноћна трка у Латковићу била је међународна. Тада је поред три домаћа учествовао и један атлетичар из Албаније. Алберт Баша, професор физичког и угледни новинар ТВ Тирана, убедљиво је победио на минус 13.

/// Фото: А. Рашин

CIP – Каталогизација у публикацији
 Народна библиотека Србије, Београд 658(497.11)(085.3)
ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА Србије Енергија Колубара ЕПС Енергија Колубара / главни и одговорни уредник Ана Павловић. -
 2017, бр. 1 (нов.) - . - Лазааревац : Електропривреда Србије, 2017- (Инђија : Komazes comp). - 30 cm
 Месечно. - Је наставак: Колубара (Лазааревац) = ISSN 1451-2890
 ISSN 2560-5143 = ЕПС Енергија Колубара
 COBISS.SR-ID 250299404

